

**Sprawozdanie z VIII Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej
z cyklu „Edukacja wczoraj, dziś i jutro”,
pod tytułem „Uczeń – kim był, kim jest, kim być może?”
Poznań, 24 maja 2018 roku**

Na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 24 maja 2018 roku odbyła się VIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa z cyklu „Edukacja wczoraj, dziś i jutro” pod tytułem „Uczeń – kim był, kim jest, kim być może?”. Wydarzenie to patronatem objęła Pani Dziekan WSE UAM prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska. Organizatorem konferencji było Studenckie Koło Naukowe Historii Kultury i Edukacji oraz Zakład Historii Wychowania, działające na Wydziale Studiów Edukacyjnych. Celem konferencji była refleksja i dyskusja nad potrzebami, możliwościami oraz funkcjonowaniem uczniów w rozmaitych kontekstach społecznych. Spotkanie zgromadziło kilkudziesięciu uczestników, w tym kilkunastu prelegentów, wśród których znaleźli się przedstawiciele różnych jednostek naukowych, szkół i metod nauczania; pracownicy naukowcy, doktoranci, studenci i nauczyciele; pedagodzy, historycy, filozofowie oraz przedstawiciele innych dyscyplin naukowych. Warto też zauważyć, że konferencja ta stała się częścią obchodów Jubileuszu 20-lecia istnienia Studenckiego Koła Naukowego Historii Kultury i Edukacji.

Konferencję, po krótkim zagajeniu przez dra hab. Krzysztofa Ratajczaka, otworzył Prodziekan WSE UAM ds. Wydawniczych, organizacji studiów niestacjonarnych i podyplomowych, prof. dr hab. Waldemar Segiet, który w swoim przemówieniu zwrócił uwagę na wartość podejmowanych podczas konferencji zagadnień. Zauważył, że uczeń, obok takich problemów jak nauczyciel i rodzice w procesie edukacji, wpisuje się w grupę najistotniejszych kwestii pedagogicznych.

Pierwsze wystąpienie, prof. dra hab. Marka Budajczaka, o tytule „Studens sola aut solus”, doskonale wprowadziło uczestników do zagadnienia ucznia i uczenia się w różnych perspektywach. Prelegent przedstawił w swoim wystąpieniu najważniejsze definicje i rozróżnienia, zwrócił uwagę słuchaczy na istotę procesów edukacyjnych i miejsce ucznia w nich.

Kolejny referat, zatytułowany „Z czego wynikała trauma ucznia w średniowiecznej szkole”, wygłoszony przez jednego z opiekunów koła, dra hab. Krzysztofa Ratajczaka, przybliżył uczestnikom konferencji zagadnienia związane z historią ucznia w Europie – jak przebiegała edukacja, w jakich warunkach studiowano oraz jakie metody były stosowane wobec ucznia.

W prezentacji pod tytułem „Od epistemologii platońsko-augustyńskiej do poznania obrazkowego – uczeń w dawnym i współczesnym świecie idei” dr Juliusz Iwanicki przedstawił kwestie dotyczące poznania oraz świata idei, nawiązując do filozofii platońskiej i augustyńskiej, a także do współczesnego funkcjonowania świata kultury obrazkowej. Posłużył się wieloma przykładami obrazków pojawiających się w kulturze popularnej – tak zwanych memów – i zaprezentował sposoby wykorzystania memów do przekazania treści filozoficznych, podkreślając, że memy nie są ideą, lecz tylko jej cieniem, co może oznaczać, iż jako kultura cofamy się do jaskini platońskiej.

Wystąpienie lic. Agaty Strzelczyk zostało zatytułowane „Relacje uczeń-nauczyciel na przykładzie Wielkiego Księcia Aleksandra Pawłowicza Romanowa i Frederica-Cesara de La Harpe’a”. Referentka przedstawiła pokrótce genealogię carskiego rodu Rosji oraz kwestię wychowania i nauczania Wielkiego Księcia Aleksandra Pawłowicza Romanowa, przyszłego cara Aleksandra I, w kontekście relacji pomiędzy nim a jego szwajcarskim nauczycielem oraz naświetliła kwestie późniejszej roli nauczyciela w życiu cara Rosji.

Kolejna referentka, Izabela Napierała, w swoim wystąpieniu odpowiedziała na pytanie: „Kim jest uczeń w teorii pedagogicznej Janusza Korczaka?” Przedstawiła poglądy Janusza Korczaka na temat ucznia, analizując jego dzieła, a także podjęła ważną kwestię sposobów traktowania dziecka zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i w każdym innym aspekcie życia dziecka.

Następnie Sarah Taylor zaprezentowała referat „Skaut jako uczeń”, w którym przedstawiła skauta jako ucznia i podkreśliła istotę uczenia się poprzez działanie, w pozytywnie oddziałującym środowisku. Nawiązała także do genezy ruchu skautowego oraz modelu relacji skautów i instruktorów skautowych, jak też przeanalizowała możliwości metody skautowej w wychowywaniu skautów.

Swoją prezentację zatytułowaną „Uczeń z mutyzmem wybiórczym – wyzwaniem współczesnej pedagogiki?” lic. Aleksandra Bawolska poświęciła problemowi mutyzmu wybiórczego. Zwróciła uwagę uczestników konferencji na istotę tegoż mutyzmu wybiórczego, jego przyczyny oraz potrzebę wsparcia zarówno dzieci, które dotyka to zaburzenie, jak i rodziców.

Mgr Beata Iwanicka przedstawiła referat: „Kształcenie uczniów z wadami słuchu – wyzwania edukacyjne”. Poruszyła w nim problemy, z jakimi spotykają się uczniowie z wadami słuchu, prezentując między innymi dźwiękowe zobrazowanie jakości implantów słuchowych oraz film o konieczności nauczania języka migowego, przybliżając słuchaczom specyfikę kultury Głuchych oraz ich języka.

Wystąpienie mgr Moniki Łozińskiej, zatytułowane „Uczniowie wszystkich szkół jednocześnie się w ściąganiu! Zjawisko nieuczciwości uczniowskiej w świetle badań” wskazało w bardzo wyraźny sposób na powszechność tytułowego zjawiska. Referat ten skłonił uczestników konferencji do refleksji nad przyczynami nieuczciwości uczniowskiej i rozważania możliwych rozwiązań zaistniałej sytuacji.

Następny referat: „Kształtowanie serca jako najistotniejszy element edukacji dziewcząt niepełnosprawnych w świetle teorii Edyty Stein” przedstawiła mgr Anna Ślebioda, reprezentantka Centrum Badań im. Edyty Stein UAM. Mówiła ona o teorii Edyty Stein dotyczącej formacji kobiety, głównie w kontekście wychowywania niepełnosprawnych dziewcząt.

Z kolei, mgr Aleksandra Sulczewska wygłosiła referat: „Między indywidualizacją nauczania a kształtowaniem poczucia wspólnoty. Trudności w definiowaniu roli podopiecznego w edukacji przedszkolnej”. W swojej wypowiedzi nawiązywała do teorii pedagogicznych Janusza Korczaka oraz Marii Montessori, ale postawiła na przedstawienie tematu na podstawie własnych doświadczeń w pracy z dziećmi.

Potem wystąpiła Dobrawa Gumbis, mówiąc o „Doświadczeniu zmysłowym a uczeniu się i rozwoju dziecka”. Referat miał na celu przybliżyć słuchaczom naturę dziecka, opisać zdolności poznawcze oraz podkreślić wpływ metod edu-

cyjnych na przyszły rozwój uczniów. Autorka kładła nacisk na własne doświadczenia i zaangażowanie wszystkich zmysłów w procesie nauki.

Następnym mówcą był dr Mariusz Przybyła, który zaprezentował referat: „Herbart i Skinner dziś – jak uczą się uczniowie?”. Jego wystąpienie miało obnażyć wady i zalety aktualnego systemu edukacji. Przedstawił proces kształcenia przez pryzmat historii oraz myślicieli, którzy przez lata tworzyli i doskonalili metody edukacyjne na świecie.

Kolejną prelegentką była mgr Anna Czyńska z referatem zatytułowanym „Dziecko/nastolatek w szkole demokratycznej”, analizując funkcjonowanie modelu szkoły demokratycznej w procesie nauczania. Autorka przedstawiła wizję przyszłości metody edukacyjnej, której poświęcony był referat oraz skłaniała słuchaczy do refleksji nad funkcjonowaniem dzieci i młodzieży w systemie dorosłych.

Mgr Jakub Adamczewski w swoim referacie „Fińskie dzieci uczą się lepiej – studium możliwości skandynawskiego ucznia” zaprezentował model, w jakim funkcjonuje fińska edukacja na podstawie własnego doświadczenia. Zaobserwowane przez kilka ostatnich lat metody stosowane w tamtejszych szkołach zestawiał w analizie porównawczej z metodami polskimi i przedstawił propozycje ulepszenia polskiego nauczania.

Następnie referat zatytułowany „Porównanie systemu edukacji, środowiska szkolnego oraz relacji ucznia z nauczycielem w Polsce i Hiszpanii” wygłosiła mgr Wioleta Franczyk. Zwróciła uwagę słuchaczy na różnice pomiędzy szkolnictwem w tych krajach, opowiadając także o swoich doświadczeniach pracy w szkole w Hiszpanii, ukazując wady i zalety obydwóch systemów.

Kolejne wystąpienie „Droga do poznania w ideologii taoistycznej – na podstawie Tao Te Ching” przygotował Wojciech Jachnik. Opowiedział on o koncepcji poznania poprzez ścieżki mistyczne Tao oraz zdefiniował pojęcie Tao i stan pełnego poznania.

Drugi referat „Edukacja domowa – z perspektywy ucznia” zaprezentowała Sarah Taylor, opowiadając o własnych doświadczeniach 9-letniej edukacji w domu. Przybliżyła słuchaczom rolę ucznia w *homeschoolingu*, jego możliwości, a także korzyści, jakie mu daje ta forma edukacji.

Ostatni referat zatytułowany „Amerykański uczeń. Porównanie szkolnictwa polskiego i amerykańskiego” przygotował Bartosz Jędrzejczak, skupiając się głównie na porównaniu struktury tytułowych systemów i na ocenieniu ich wad oraz zalet w kontekście ucznia.

Konferencja ta stanowiła wspaniałą okazję do wymiany poglądów oraz doświadczeń liczного grona osób zajmujących się problematyką ucznia w perspektywie historycznej i współczesnej. Stworzyła przestrzeń dla refleksji i rozmów nad tymi zagadnieniami. Uczestnicy, w tym i studenci, co trzeba podkreślić, bardzo chętnie włączali się do dyskusji, a pojawiające się pytania były celne oraz inspirujące. Prezentowana konferencja na stałe już wpisała się do kalendarza wydarzeń naukowych organizowanych na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM, a jej organizatorzy przygotowują się już do kolejnego spotkania.

Sarah Taylor, Michał Nowicki